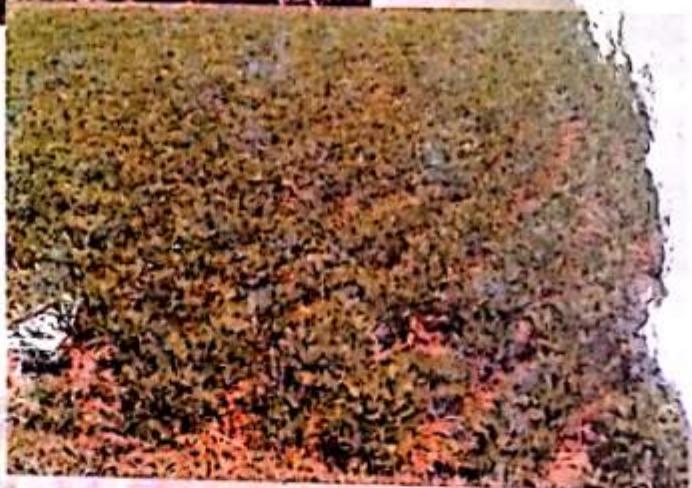

DISKRIPSI VARIETAS UNGGUL PALAWIJA

DEPARTEMEN PERTANIAN
BADAN PENELITIAN DAN PENGEMBANGAN PERTANIAN
BALAI PENKAJIAN TEKNOLOGI PERTANIAN
2002

DAFTAR ISI

1.	Diskripsi varietas unggul kacang Kedelai	1
2.	Diskripsi varietas unggul kacang Tanah	14
3.	Diskripsi varietas unggul kacang Hijau	20
4.	Diskripsi varietas unggul kacang Tunggak	25

DISKRIPSI VARIETAS UNGGUL KEDELE

BAP NB

1

SINABUNG

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	MSC 9526-IV-C-4
A s a l	:	Silang ganda 16 tetua
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna kulit biji	:	Kuning
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	-
Tinggi tanaman	:	66 cm
Umur berbunga	:	35 hari
Umur polong masak	:	88 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	10,68 gr
Bentuk biji	:	Lonjong
Ukuran biji	:	Sedang
Kandungan protein	:	46,0%
Kandungan lemak	:	13,0%
Kandungan air	:	6,0%
Rata-rata hasil	:	2,16 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit karat daun
Kereahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan sawah
pemulia	:	M. Muchlis Adie, Soegito, Darman M. Arsyad dan Arifin

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**KABA**

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	MSC 9524-IV-C-7
A s a l	:	Silang ganda 16 tetua
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna kulit biji	:	Kuning
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	-
Tinggi tanaman	:	64 cm
Umur berbunga	:	35 hari
Umur polong masak	:	85 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	10,37 gr
Bentuk biji	:	Lonjong
Ukuran biji	:	Sedang
Kandungan protein	:	44%
Kandungan lemak	:	14%
Kandungan air	:	8,0%
Rata-rata hasil	:	2,13 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit karat daun
Kereahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan sawah
pemulia	:	M. Muchlis Adie, Soegito, Darman M. Arsyad dan Arifin

TANGGAMUS

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	K 3911-66
A s a l	:	Persilangan tunggal (single cross) antara Kerinci x No. 3911
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	Kuning
Warna Bunga	:	Ungu
Warna kulit biji	:	Kuning
Warna hilum biji	:	Coklat tua
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	Lanceolate
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	3 – 4
Tinggi tanaman	:	67 cm
Umur berbunga	:	35 hari
Umur polong masak	:	88 hari
Jml. Polong/tanaman	:	47
Bobot 100 biji	:	11,0 gr
Bentuk biji	:	Oval
Ukuran biji	:	Sedang
Kandungan protein	:	44,5%
Kandungan lemak	:	12,9%
Kandungan air	:	6,1%
Rata-rata hasil	:	1,5 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Moderat terhadap penyakit karat daun
Kerebahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan kering masam
pemulia	:	Darman M. Arsyad, M. Muchlis Adie, Heru Kuswantoro, Purwanto

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**NANTI**

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	D3623-27
A s a l	:	Persilangan tunggal (single cross) antara Dempo x No. 3623
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	Kuning
Warna Bunga	:	Ungu
Warna kulit biji	:	Kuning
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	Lanceolate
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	3 – 4
Tinggi tanaman	:	73 cm
Umur berbunga	:	37 hari
Umur polong masak	:	91 hari
Jml. Polong/tanaman	:	50
Bobot 100 biji	:	11,5 gr
Bentuk biji	:	Oval
Ukuran biji	:	Sedang
Kandungan protein	:	42,8%
Kandungan lemak	:	12,0%
Kandungan air	:	6,2%
Rata-rata hasil	:	1,4 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Tahan penyakit karat daun
Kerebahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan kering masam
pemulia	:	Darman M. Arsyad, Kuswantoro, M. Muchlis Adie, Heru, Purwantoro

SIBAYAK

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	D3377-27
A s a l	:	Persilangan tunggal (single cross) antara Dempo x No. 3577
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	Kuning
Warna Bunga	:	Ungu
Warna kulit biji	:	Kuning
Warna hilum biji	:	Coklat tua
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	Lanceolate
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	3 – 4
Tinggi tanaman	:	74 cm
Umur berbunga	:	38 hari
Umur polong masak	:	89 hari
Jml. Polong/tanaman	:	48
Bobot 100 biji	:	12,5 gr
Bentuk biji	:	Oval
Ukuran biji	:	Agak besar
Kandungan protein	:	44,6%
Kandungan lemak	:	13,0%
Kandungan air	:	57%
Rata-rata hasil	:	1,4 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Moderat terhadap penyakit karat daun
Kereahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan kering masam
pemulia	:	Darman M. Arsyad, M. Muchlis Adie, Heru Kuswantoro, Purwantoro

PANGRANGO

Dilepas tahun	:	1995
Nomor asal	:	B8306-4-4
A s a l	:	Persilangan lokal Lampung x Davros
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	-
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	-
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	3 – 4
Tinggi tanaman	:	65 cm
Umur berbunga	:	40 hari
Umur polong masak	:	88 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	10 gr
Bentuk biji	:	Bulat-agak bulat
Ukuran biji	:	Sedang
Kandungan protein	:	39%
Kandungan lemak	:	18%
Kandungan air	:	-
Rata-rata hasil	:	1,4 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Tahan karat daun
Kerebahana	:	-
Pecah polong	:	-
Wilayah adaptasi	:	-
Pemulia	:	Asadi, Darman M. Arsyad, Sumarno Hafni Sahara, dan Nurwita Dewi

K A W I

Dilepas tahun	:	1998
Nomor asal	:	MSC 9050-C-7-2
A s a l	:	Seleksi galur keturunan introduksi AVRDC Taiwan G 10050 x MSC 8306-1-1M
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	-
Tinggi tanaman	:	60 - 70 cm
Umur berbunga	:	34 hari
Umur polong masak	:	88 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	10,5 gr
Bentuk biji	:	-
Ukuran biji	:	-
Kandungan protein	:	38,5%
Kandungan lemak	:	17,5%
Kandungan air	:	-
Rata-rata hasil	:	2,04 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit karat
Kereahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Tanah Aluvial, Grumosol, Regosol dan Latosol
Pemulia	:	M. Muchlis Adie, Soegito, dan Arifin

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**B R O M O**

Dilepas tahun	:	1998
Nomor asal	:	BPTP Krp-2
A s a l	:	Introduksi dari Philipina, oleh PT Nestle Indonesia Th. 1988 dengan nama Manchuria
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	-
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna hilum biji	:	Coklat muda
Warna polong masak	:	-
Warna bulu	:	Putih/abu
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	4 – 5
Tinggi tanaman	:	60 - 70 cm
Umur berbunga	:	35 hari
Umur polong masak	:	85 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	-
Bentuk biji	:	-
Ukuran biji	:	-
Kandungan protein	:	-
Kandungan lemak	:	-
Kandungan air	:	-
Rata-rata hasil	:	-
Ketahanan penyakit	:	Toleran penyakit karat
Kereahan	:	Tahan
Pecah polong	:	Tahan
Wilayah adaptasi	:	Lahan kering masam
Pemulia	:	Sumarno, Rodiah S., G. Sunyoto, Chamdi Ismail (BPTP-Kr. Ploso, Malang), Ir. Noerachman (PT. Nestle Indonesia), Diperta Tk.I Prop. Jawa Timur

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**LEUSER**

Dilepas tahun	:	1998
Nomor asal	:	MSC 8606-5-1M
A s a l	:	Persilangan tunggal var lokal Pasuruan MLG 2621 x mutan B-1682
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna hilum biji	:	Coklat
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	-
Tinggi tanaman	:	60 cm
Umur berbunga	:	32 hari
Umur polong masak	:	78 - 80 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	10,6 gr
Bentuk biji	:	-
Ukuran biji	:	-
Kandungan protein	:	37,0%
Kandungan lemak	:	21,5%
Kandungan air	:	-
Rata-rata hasil	:	1,87 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit karat daun
Kerebahan	:	-
Pecah polong	:	-
Wilayah adaptasi	:	Tanah , Grumosol, Regosol dan Podsolik Merah kuning
Pemulia	:	Soegito, M. Muchlis Adie, Rodiah S., dan Hadi Purnomo

Diskripsi varietas unggul palawija 2002

ARGO MULYO

Dilepas tahun	:	2001
Nomor asal	:	-
A s a l	:	Introduksi dari Thailand, oleh PT Nestle (1988), Nama : Nakhon Sawan I
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Hijau
Warna Kotiledon	:	-
Warna Bunga	:	Ungu
Warna hilum biji	:	Putih terang
Warna polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Bentuk daun	:	-
Tipe tumbuh	:	Determinate
Percabangan	:	3 – 4
Tinggi tanaman	:	40 cm
Umur berbunga	:	35 hari
Umur polong masak	:	80 – 82 hari
Jml. Polong/tanaman	:	-
Bobot 100 biji	:	-
Bentuk biji	:	-
Ukuran biji	:	-
Kandungan protein	:	39,4%
Kandungan lemak	:	20,8%
Kandungan air	:	-
Rata-rata hasil	:	1,5 – 2,0 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Toleran penyakit karat
Kereahan	:	-
Pecah polong	:	-
Wilayah adaptasi	:	-
Pemulia	:	Rodiah S., Ismail, Gatot Sunyoto, dan Sumarno

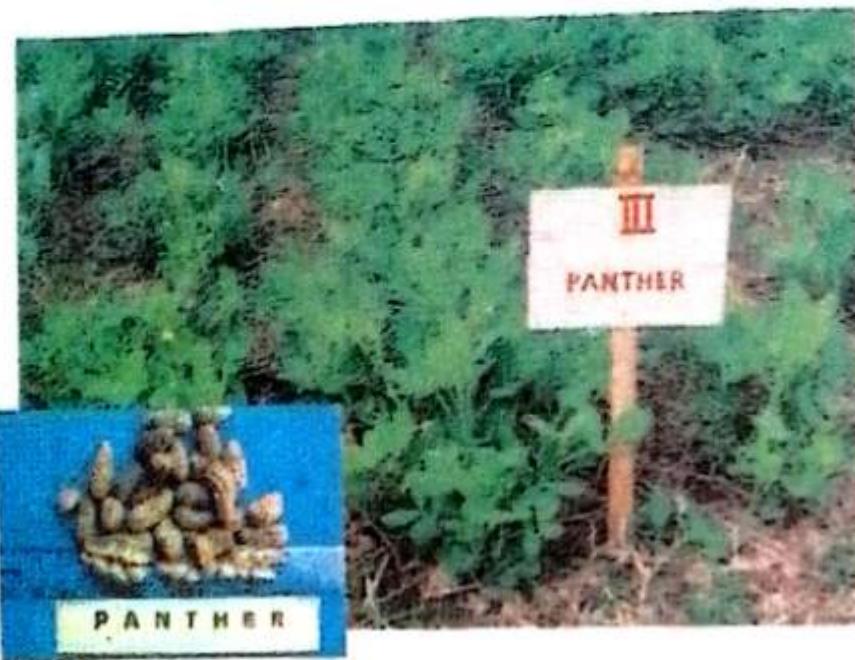
Diskripsi varietas unggul palawija 2002

SINDORO

Dilepas tahun	:	1995
Nomor asal	:	T4 (UNSOED 2)
A s a l	:	Hasil persilangan Dempo x Wilis
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Ungu
Warna daun	:	Hijau
Warna Biji	:	Kuning
Warna kulit polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Tipe tumbuh	:	Determinate
Tinggi tanaman	:	59 cm
Umur mulai berbunga	:	36 hari
Umur polong masak	:	86 hari
Kereahan	:	Tahan
Bobot 100 biji	:	12 gr
Kandungan protein	:	33%
Kandungan lemak	:	16%
Rata-rata hasil	:	2,03 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan terhadap penyakit karat
keterangan	:	Sesuai untuk lahan masam
Pemulia	:	Sunarto, Noor Farid, dan Suwarto

SLAMET

Dilepas tahun	:	1995
Nomor asal	:	T33 (UNSOED 2)
A s a l	:	Hasil persilangan Dempo x Wilis
Warna Hipkotil	:	Ungu
Warna Epikotil	:	Ungu
Warna daun	:	Hijau
Warna Biji	:	Kuning
Warna kulit polong masak	:	Coklat
Warna bulu	:	Coklat
Tipe tumbuh	:	Determinate
Tinggi tanaman	:	65 cm
Umur mulai berbunga	:	37 hari
Umur polong masak	:	87 hari
Kerebahana	:	Tahan
Bobot 100 biji	:	12,5 gr
Kandungan protein	:	34%
Kandungan lemak	:	15%
Rata-rata hasil	:	2,26 t/ha
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan terhadap penyakit karat
keterangan	:	Sesuai untuk lahan masam
Pemulia	:	Sunarto, Noor Farid, dan Suwarto

Kacang Tanah Varietas Panther

Kacang Tanah Varietas Singa

MILIK PERPUSTAKAAN
BPTP MADIUNG PLOSO

Kacang tanah varietas Kancil

DESKRIPSI VARIETAS UNGGUL KACANG TANAH

EPIP NIE 44

B I M A

Dilepas tahun	:	2001
Sk Mentan	:	527/Kpts/TP.240/10/2001
Nomor induk	:	MLG 7519
Nomor galur	:	GH 7519
A s a l	:	Seleksi galur dan Bulk pada varietas lokal Bima, NTB
Umur berbunga	:	26 – 28 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros (merah muda)
Warna ginton	:	Ungu
Bentuk batang	:	Tipe valensia
Warna batang	:	Hijau
Warna daun	:	Hijau
Tinggi tanaman	:	56,8 cm
Tipe tumbuh	:	Tegak
Bentuk polong	:	Berpinggang, paruh kecil agak melengkung, kulit agak kasar
Umur panen	:	90 – 95 hari
Hasil rata-rata	:	1,7 t/ha (1,6 – 2,5 t/ha)
Bentuk biji	:	Lonjong-datar pada ujungnya
Jml. Biji/polong	:	3/4/2/1 biji/polong
Jml. Polong/tanaman	:	14 – 20
Bobot 100 biji	:	30 – 40 gr
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit layu, rentan thd. karat daun, agak rentan thd bercak daun
Kadar lemak	:	45 - 49%
Kadar protein	:	24 – 29%
Sifat thd lingkungan	:	Agak tahan penyakit layu
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Novita Nugrahaeni, Astanto Kasno, Joko Purnomo, dan Harry Prasetyo
Peneliti Fitipatologis	:	
	:	

TURANGGA

Dilepas tahun	:	2001
Sk Mentan	:	62/Kpts/TP.240/1/2001
Nomor induk	:	MLG 7914
Nomor galur	:	
A s a l	:	Dari ICRISAT, India (persil, antara OG 69-6-1 x NC Ac 17090)
Umur berbunga	:	28 – 31 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros
Warna ginofor	:	Hijau
Bentuk batang	:	Tipe vallesia
Warna batang	:	Hijau
Warna daun	:	Hijau tua
Tinggi tanaman	:	77,9 cm
Tipe tumbuh	:	Tegak
Bentuk polong	:	Berpinggang, paruh kecil, paruh lurus melengkung, kulit kasar
Umur panen	:	100 – 110 hari
Hasil rata-rata	:	2,0 t/ha (1,4 – 3,6 t/ha)
Bentuk biji	:	Lonjong ujungnya datar lancip
Jml. Biji/polong	:	4/3/2 atau 1
Jml. Polong/tanaman	:	14 – 20
Bobot 100 biji	:	40 – 50 gr
Ketahanan penyakit	:	Tahan penyakit layu, agak tahan penyakit karat, bercak daun dan A. flavus
Kadar lemak	:	47, 4%
Kaar protein	:	25,8%
Sifat thd lingkungan	:	Toleran thd kekeringan dan penaungan
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Novita Nugrahaeni, Astanto Kasno, Joko Purnomo, dan Harry Prasetyo, dan A. Munip
Peneliti Fitipatologis	:	Sumartini
	:	

KANCIL

Dilepas tahun	:	2001
Sk Mentan	:	61/Kpts/TP.240/1/2001
Nomor induk	:	MLG 7908
Nomor galur	:	
A s a l	:	Dari ICRISAT, India (pesil antara F334A-B-14 dan Nc 2214).
Umur berbunga	:	26 - 28 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros
Warna ginofor	:	Ungu
Bentuk batang	:	Tipe valensia
Warna batang	:	Hijau keunguan
Warna daun	:	Hijau
Tinggi tanaman	:	54,9 cm
Tipe tumbuh	:	Tegak
Bentuk polong	:	Berpinggang, berparuh kecil, dan kulit polong agak kasar
Umur panen	:	90 – 95 hari
Hasil rata-rata	:	1,3 – 2,4 t/ha
Bentuk biji	:	Bulat
Jml. Biji/polong	:	2 atau 1
Jml. Polong/tanaman	:	15 – 20
Bobot 100 biji	:	35 – 40 gr
Ketahanan penyakit	:	Tahan penyakit layu, agak tahan penyakit karat, bercak daun dan A. flavus
Kadar lemak	:	50%
Kaar protein	:	29,9%
Sifat thd lingkungan	:	Toleran tidak klorosis
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Joko Purnomo, Novita Nugrahaeni, Astanto Kasno, , dan Harry Prasetyo, dan A. Munip
Peneliti Fitipatologis	:	Sumartini
	:	

PANTER

Tahun pelepasan	:	1998
SK Mentan	:	-
Nomor induk	:	1228
Nomor galur	:	GH 7594
A s a l	:	Seleksi massa dari populasi ICG 1703 varietas lokal asal Peru
Umur berbunga	:	28 – 31 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros (merah muda)
Warna ginofor	:	Hijau
Bentuk tanaman	:	Tegak
Warna batang	:	Hijau
Warna daun	:	Hijau
Umur panen	:	90 –95 hari
Hasil rata-rata	:	2,60 t/ha
Bentuk biji	:	Persegi
Jml. Biji/polong	:	3-4
Jml. Polong/tanaman	:	15-20
Bobot 100 biji	:	35-40 gr
Ketahanan penyakit	:	<ul style="list-style-type: none"> - Toleran penyakit layu - Toleran penyakit karat - Toleran penyakit bercak daun
Kadar lemak	:	43,0%
Kaar protein	:	21,5%
Sifat thd lingkungan	:	<ul style="list-style-type: none"> - Toleran kekeringan, adaptasi luas, hasil stabil
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Astanto Kasno, Novita Nugrahaeni, Trustinah, A. Munip, Joko Purnomo, dan Purwanto
Peneliti Fitipatologis	:	Nasir Saleh dan Sri Hardaningsih

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**SINGA**

Tahun pelepasan	:	1998
SK Mentan	:	-
Nomor induk	:	1227
Nomor gaiur	:	GH 1697
A s a l	:	Seleksi massa dari varietas lokal asal Peru + introduksi dari ICRISAT, India dengan nama ICG 1797
Umur berbunga	:	28 – 31 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros (merah muda)
Warna ginofor	:	Hijau
Bentuk tanaman	:	Tegak
Warna batang	:	Hijau
Warna daun	:	Hijau tua
Umur panen	:	90 –95 hari
Hasil rata-rata	:	2,60 t/ha
Bentuk biji	:	Persegi
Jml. Biji/polong	:	3-4
Jml. Polong/tanaman	:	15-20
Bobot 100 biji	:	35-40 gr
Ketahanan penyakit	:	- Toleran penyakit layu - Tahan penyakit karat - agak tahan penyakit bercak daun
Kadar lemak	:	43,0%
Kaar protein	:	21,0%
Sifat thd lingkungan	:	- Toleran kekeringan, adaptasi luas, hasil stabil
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Astanto Kasno, Novita Nugrahaeni, Trustinah, A. Munip, Joko Purnomo, dan Purwanto
Peneliti Fitipatologis	:	Nasir Saleh dan Sri Hardaningsih

JERAPAH

Tahun pelepasan	:	1998
SK Mentan	:	-
Nomor induk	:	-
Nomor galur	:	-
A s a l	:	Silang tunggal varietas lokal Majalengka x ICGV 86021
Umur berbunga	:	28 – 31 hari
Warna Bunga	:	Kuning
Warna biji	:	Ros (merah muda)
Warna ginofor	:	Hijau
Bentuk tanaman	:	Tegak
Warna batang	:	Ungu
Warna daun	:	Hijau
Umur panen	:	90 – 95 hari
Hasil rata-rata	:	192 t/ha
Bentuk biji	:	Bulat
Jml. Biji/polong	:	2
Jml. Polong/tanaman	:	15-20
Bobot 100 biji	:	45-50 gr
Ketahanan penyakit	:	- Tahan penyakit layu - Toleran penyakit karat - Toleran penyakit bercak daun
Kadar lemak	:	43,%
Kaar protein	:	21,5%
Sifat thd lingkungan	:	- Toleran kekeringan, adaptasi luas, hasil stabil
Benih penjenis (BS)	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Astanto Kasno, Novita Nugrahaeni, Trustinah, A. Munip, Joko Purnomo, Purwanto, dan Hary Prasetyo
Peneliti Fitipatologis	:	Sri Hardaningsih

DESKRIPSI VARIETAS UNGGUL KACANG HIJAU

MURAI

Tahun pelepasan	:	2001
Nomor Induk/Nomor	:	MLG 1026/EVO 947
Galur	:	Institute Plant Breeding, Filippina
A s a l	:	Determinate
Tipe tumbuh	:	Hijau tua
Wama batang	:	Hijau muda
Warna daun	:	Hijau polos
Warna tangkai daun	:	Berambut agak lebat
Rambut daun	:	Kuning
Mahkota bunga	:	Serempak
Periode berbunga	:	Hijau/hijau
Warna hipokotil/epikotil	:	
Tinggi tanaman saat panen	:	70 cm
Rata rata hasil	:	1,5 t/ha
Rentang hasil	:	0,9 – 2,5 t/ha
Jml. polong/tanaman	:	13
Biji/polong rata-rata	:	11
Ukuran biji (g/100 biji)	:	6 gr
Umur berbunga 50%	:	35 hari
Umur panen	:	63 hari
Ketahanan penyakit	:	Tahan penyakit bercak daun
Warna polong muda	:	Hijau
Warna polong tua	:	Hitam
Posisi polong	:	Terkulai
Warna biji	:	Hijau kusam
Pemulia	:	M. Anwari, R. Soehendi, Hadi P., A. Supeno, R. Iswanto
Diusulkan oleh	:	Balitkabi
Fitopalagis/proteksi	:	Sumartini
Perawat benih BS	:	Balitkabi

PERKUTUT

Tahun pelepasan	:	2001
Nomor Induk/Nomor Galur	:	MLG 1025/VC 2750
A s a l	:	AVRDC, Taiwan
Tipe tumbuh	:	Determinate
Warna batang	:	Hijau tua
Warna daun	:	Hijau tua
Warna tangkai daun	:	Hijau polos
Rambut daun	:	Berambut agak lebat
Mahkota bunga	:	Kuning
Periode berbunga	:	Serempak
Warna hipokotil/epikotil	:	Hijau/hijau
Tinggi tanaman saat panen	:	65 cm
Rata rata hasil	:	1,5 t/ha
Rentang hasil	:	0,7 – 2,2 t/ha
Jml. polong/tanaman	:	12
Biji/polong rata-rata	:	12
Ukuran biji (g/100 biji)	:	5 gr
Umur berbunga 50%	:	36 hari
Umur panen	:	60 hari
Ketahanan penyakit	:	Tahan penyait embun tepung agak tahan penyakit bercak daun
Warna polong muda	:	Hijau
Warna polong tua	:	Hitam
Posisi polong	:	Terkulai
Warna biji	:	Hijau mengkilat
Pemulia	:	M. Anwari, R. Soehendi, Hadi P., A. Supeno, R. Iswanto
Diusulkan oleh	:	Balitkabi
Fitopalalogis/proteksi	:	Sumartini
Perawat benih BS	:	Balitkabi

KENARI

Tahun pelepasan	:	2001
Nomor Induk/Nomor Galur	:	- / VC.3012B
A s a l	:	Introduksi dari AVRDC, Taiwan, tahun 1987, hasil silang tunggal VC 1178B x VC 1624
Tipe tumbuh	:	Determinate
Warna batang	:	Hijau tua
Warna daun	:	Hijau
Warna tangkai daun	:	Hijau polos
Rambut daun	:	Berambut agak lebat
Mahkota bunga	:	Kuning
Periode berbunga	:	Serempak
Warna hipokotil/epikotil	:	Hijau/hijau
Tinggi tanaman saat panen	:	55 cm
Rata rata hasil	:	1,64 t/ha
Rentang hasil	:	0,83 – 2,45 t/ha
Jml. polong/tanaman	:	12
Biji/polong rata-rata	:	11
Ukuran biji (g/100 biji)	:	6,7 gr
Umur berbunga 50%	:	35 hari
Umur panen	:	60 – 65 hari
Ketahanan penyakit	:	Agak tahan penyakit bercak daun dan toleran penyakit karat daun
Warna polong muda	:	Hijau
Warna polong tua	:	Hitam
Posisi polong	:	Terkulai
Warna biji	:	Hijau mengkilat
Pemulia	:	M. Anwari, R. Soehendi, Made Jaya M.
Diusulkan oleh	:	Balitkabi
Fitopalogis/proteksi	:	Sumartini
Perawat benih BS	:	Balitkabi

Diskripsi varietas unggul palawija 2002**S R I T I**

Tahun pelepasan	:	3 Nopember 1992
Nomor Induk/Nomor Galur	:	- / MLG 944
A s a l	:	Hasil seleksi galur dari varietas introduksi asal AVRDC, Taiwan
Tipe tumbuh	:	Determinate
Warna batang	:	Hijau tua
Warna daun	:	Hijau
Warna tangkai daun	:	Hijau polos
Rambut daun	:	Berambut lebat
Mahkota bunga	:	Kuning
Periode berbunga	:	Serempak
Warna hipokotil/epikotil	:	Hijau/hijau
Tinggi tan saat panen	:	40 – 60 cm
Rata rata hasil	:	1,58 t/ha
Rentang hasil	:	-
Jml. polong/tanaman	:	12
Biji/polong rata-rata	:	12
Ukuran biji (g/100 biji)	:	6,0 – 6,5 gr
Umur berbunga 50%	:	35 hari
Umur panen	:	60 - 65 hari
Ketahanan penyakit	:	Toleran penyakit embun tepung dan bercak daun
Warna polong muda	:	Hijau
Warna polong tua	:	Hitam
Posisi polong	:	Terkulai
Warna biji	:	Hijau kusam
Pemulia	:	Astanto Kasno, Made Jana M, Karep Suprayitno, M. Anwari
Diusulkan oleh	:	Balitkabi
Fitopalagis/proteksi	:	

DESKRIPSI VARIETAS UNGGUL KACANG TUNGGAK

BAPNTB

26

KT 6

Tahun pelepasan	:	1999
A s a l	:	Persilangan No. 191 x VITA 4-91-B-33
Hasil rata rata	:	1.19 t /ha
Warna bunga	:	Ungu
Warna polong tua	:	Coklat
Bentuk polong	:	Kaku sukar pecah
Jml. polong/pohon	:	14-20
Panjang polong	:	10-15 cm
Kedudukan polong	:	Miring ke bawah horizontal sampai tegak
Warna biji	:	Coklat muda
Bentuk biji	:	Persegi
Umur berbunga	:	40-46 hari
Umur polong masak	:	65 hari
Umur panen	:	65-70 hari
Tinggi tanaman	:	48 cm
Bentuk tanaman	:	Pendek kadang bersulur
Bentuk batang	:	Bulat
Bantuk daun	:	Ovate
Bobot 100 biji	:	112-116 gram
Kadar protein	:	24,72%
Ketahanan penyakit	:	Toleran hama polong
Daerah adaptasi	:	- Lahan kering iklim kering - Lahan sawah MK 2 - Lahan masam
Benih penjenis	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Trustinah, Mudjiono, Astanto Kasno

Diskripsi varietas unggul palawija 2002

KT 7

Tahun pelepasan	:	1999
A s a l	:	Persilangan No.191 x VITA 4
Hasil rata rata	:	2,22 t /ha
Warna bunga	:	Ungu
Warna polong tua	:	Coklat
Bentuk polong	:	Kaku sukar pecah
Jml. polong/pohon	:	14-20
Panjang polong	:	10-15 cm
Kedudukan polong	:	Miring ke bawah
Warna biji	:	Merah
Bentuk biji	:	Persegi
Umur berbunga	:	42-47 hari
Umur polong masak	:	67 hari
Umur panen	:	68-70 hari
Tinggi tanaman	:	48 cm
Bentuk tanaman	:	Pendek kadang bersulur
Bentuk batang	:	Bulat
Bantuk daun	:	Ovate
Bobot 100 biji	:	105-110 gram
Kadar protein	:	22,32%
Ketahanan penyakit	:	<ul style="list-style-type: none"> - Toleran hama polong - Agak tahan virus CAMV
Daerah adaptasi	:	<ul style="list-style-type: none"> - Lahan kering iklim kering - Lahan sawah MK 2 - Lahan masam
Benih penjenis	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Trustinah, Mudjiono, Astanto Kasno

KT 8

Tahun pelepasan	:	1999
A s a l	:	Persilangan varietas lokal No. 191 x var introduksi VITA 4
Hasil rata rata	:	1,06 t /ha
Warna bunga	:	Ungu
Warna polong tua	:	Coklat
Bentuk polong	:	Kaku sukar pecah
Jml. polong/pohon	:	14-20
Panjang polong	:	10-15 cm
Kedudukan polong	:	Miring ke bawah
Warna biji	:	Merah
Bentuk biji	:	Bulat
Umur berbunga	:	-
Umur polong masak	:	-
Umur panen	:	-
Tinggi tanaman	:	40 cm
Bentuk tanaman	:	-
Bentuk batang	:	Bulat
Bentuk daun	:	Ovate
Bobot 100 biji	:	78-82 gram
Kadar protein	:	20,9%
Ketahanan penyakit		Toleran hama polong
Daerah adaptasi	:	- Lahan kering iklim kering - Lahan sawah MK 2 - Lahan masam
Benih penjenis	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Trustinah, Mudjiono, Astanto Kasno

KT 9

Tahun pelepasan	:	1999
Asal	:	Intoduksi dari IRRI, Filippina
Hasil rata rata	:	1,13 t /ha
Warna bunga	:	Ungu
Warna polong tua	:	Coklat
Bentuk polong	:	Kaku sukar pecah
Jml. polong/pohon	:	14-20
Panjang polong	:	10-15 cm
Kedudukan polong	:	Miring ke bawah
Warna biji	:	Merah tua
Bentuk biji	:	Persegi
Umur berbunga	:	-
Umur polong masak	:	-
Umur panen	:	-
Tinggi tanaman	:	47 cm
Bentuk tanaman	:	Pendek kadang bersulur
Bentuk batang	:	Bulat
Bantuk daun	:	-
Bobot 100 biji	:	125-130 gram
Kadar protein	:	22,11%
Ketahanan penyakit	:	Toleran hama polong
Daerah adaptasi	:	- Lahan kering iklim kering - Lahan sawah MK 2 - Lahan masam
Benih penjenis	:	Dirawat dan diperbanyak oleh Balitkabi
Pemulia	:	Trustinah, Mudjiono, Astanto Kasno